

mercionem baptizandi in aquam, sive per aspersio-
nem, sive per effusionem aqua, hoc enim nihil re-
fert ad validitatem Sacramenti. Unde non foret
baptizatus, qui tantum in vestibus ablueretur, vel
in solis capillis, aut ungibus, vel in minima parte
corporis, puta extremitate digiti, quia haec non
sufficiunt ad denominandum hominem ablutum,
sed ablutio fieri debet in aliqua parte notabili cor-
poris, praesertim in capite, quia est pars potissima,
in qua vigent omnes sensus: quapropter qui extra
necessitatis articulum, relieto capite, aliam partem
ablueret, peccaret mortaliter, quia in re gravi contra
communem Ecclesiae consuetudinem ageret.

4. Ex dictis intelliges, Tertullianum in libro de
Baptismo cap. 19. non immerito dixisse, *nunquam
sue aqua Christum esse*, cum praecipua religionis
nostrae mysteria elemento aqua peracta sint. *Si
quidem & ipse Christus aqua tingitur*; *prima rudi-
menta potestatis sue vocatus ad nuptias aqua auspica-
tur*; *cum sermonem facit, stientes ad aquam invitab-
sempternam*; *cum de agape docet, aqua calicem fra-
tri oblatum inter opera dilectionis probat*; *apud pu-
tum vires resumit*; *super aquam incedit, libenter
transfretat, aquam discubentibus ministrit*; *perse-
verat testimonium baptismi usque ad passionem*, *cum
deditur in Crucem, aqua intervenit, scium Pilati ma-
nus*; *cum vulneratur, aqua de vulnere prorumpit*,
sicut lancea militis. Nec minus aquas amans Spiritus
Sanctus visus est, cum ab ipso rerum exordio: pu-
ritate elementi hujus delectatus, aquam uti propriam sedem, aut instar triumphalis currus, quo
vehementer elegit. *Tunc* (inquit idem Author cap.
4. ejusdem libri) *terra erat invisibilis & incompo-
sta; tenebra tota adhuc sine cultu siderum, informis
& tristis abyssus; terra imparata, & cælum rude;*
*solutus liquor semper materia perfecta, lata, simplex, de-
suo pura, dignum vescaculum Deo subiciebat*. Unde
cum Christus ad ripam Jordanis Baptizatus est,
*tunc (addit idem Tertullianus) ille Sanctissimus Spi-
ritus libens a Patre descendit super baptisim aquas, &
tanquam pristantem sedem recognoscens, conquisit,*
columba figura delapsus.

CAPUT IV.

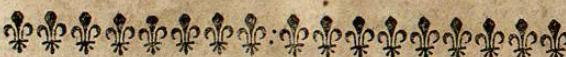
Forma Baptismi.

1. Certeum est formam baptismi in his verbis
consistere: *Ego te baptizo in nomine Pa-
tris, & Filii, & Spiritus Sancti*. Ita enim definitur
in Florentino in decreto unionis, & in Tridentino
fess. 7. can. 4. & colligitur ex verbis Christi Matth.
28. *Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spi-
ritus Sancti*. Congruentiam assignat D. Thomas
hinc art. 5. ex eo quod valde convenient, ut in forma
baptismi ejus causa exprimatur, non solum ministerialis,
qua Sacramentum perficit, sed etiam principalis, à qua tota virtus Sacramenti derivatur:
forma autem praefata, & ministerium exprimit, cum
dicitur, *Ego te Baptizo*, & causam praecipuum de-
signat, cum additur: *In nomine Patris, & Filii, &
Spiritus Sancti*. Addo quod, congruum fuit, in Sacra-
mento fidei exprimi praecipuum ejus objectum,
quod est Trinitas personarum; in Sacramento re-
generationis designari Trinitatem, à qua initium
nostræ conditionis accepimus; ac denique propo-
ni finem ultimum, & objectum praecipuum nostræ
beatitudinis, in Sacramento, quod est initium
nostræ justificationis & tendentia in beatitudinem
supernaturalem.

rat.

DE BAPTISMO ET CONFIRMAT. 83

rat, nam in libro de Sacramentis cap. 7. refert ad
singulas immersionses solitum fuisse suo tempore
interrogari catechumenum: *Credis in Patrem?* In
prima: in secunda verò, *Credis in Filium?* In ter-
tia: *Credis in Spiritum Sanctorum?*

CAPUT V.

Minister Baptismi.

1. Duplex est Baptismi minister, alter ordinarius, & ex officio, alter extraordinarius, & in casu necessitatis. Primus est solus Sacerdos, ad quem pertinet cum solemnitate & ex officio bap-
tismum ministrare, ut definitur in Florentino in
decreto Eugenij. Cum enim soli Sacerdotes ha-
beant potestatem in corpus Christi naturale, in
veneribili Eucharistia Sacramento confi-
cendum, illi etiam soli habent potestatem in mysti-
cum Ecclesie corpus, ejusque membra, subindeque
ad illos solos pertinet, alios in Christi familiam
inducere, & recipere, aliisque Ecclesiae membris
per baptismum incorporare. Diaconus tamen,
ex speciali commissione Sacerdotis, vel Episcopi,
solemniter baptizare potest, ut constat de Philippo
Diacono, qui ab Apostolis ad baptizandum &
prædicandum missus est Aëtor cap. 8. unde in Pon-
tificali Romano in ordinatione Diaconi dicitur,
Diaconum debere baptizare & prædicare, quod
evidens argumentum est, illum ex vi sua ordinationis,
accipere facultatem baptizandi solemniter,
ex commissione Sacerdotis, vel Episcopi. Non po-
test tamen talis commissio ei dati, nisi ob magnam
necessitatem, vel Ecclesiae utilitatem, puta si non
essent Sacerdotes qui possint solemniter baptiza-
re: quia non posset, *Ego te baptizo*, quia revera
non ablueret: Ergo hujusmodi baptisma foret
invalidum. Unde D. Thomas hinc qu. 66. art. 5. ad 4.
*Si convenienter duo, quorum unus esset munus, qui non
posset proferre verba; & alius carentibus, qui non
posset exercere actum, non possent ambo simul baptiza-
re, uno dicente verba, & alio exercente actum.*

Dices primò, in Sacramento pœnitentiae, & ma-

trimonijs, materia adhibetur ab uno, & forma ab

alio: Ergo idem fieri poterit in Sacramento baptis-
mi. Sed nego consequiam & paritatem, nam Sa-
cramentum pœnitentiae est institutum per modum

judicij, in quo oportet reum & judicem distingui,

& confessionem fieri à reo, absolutionem verò à

judice. Matrimonium verò se habet per modum

contractus mutua traditionis & acceptationis,

qua non possunt inter unam & eandem personam

reperi.

4. Dices secundò, si plures ministri simul ablue-
rent & verba proferrent, omnes verè baptizarent,

ut docet D. Thomas hinc art. 6. & constat exemplo

Sacerdotum eandem hostiam simul in die ordinationis

consecrantium: Ergo pluralitas ministrorum

non impedit valorem Sacramenti baptisimi.

Respondeo tunc solum pluralitatem ministro-
rum reddere Sacramentum baptismi invalidum,
cum veritatem formæ destruunt in casu autem quo
plures ministri per modum causæ totalis simul
abluerent & verba proferrent, veritas formæ ba-
ptismi subsisteret, quia quilibet revera ablueret &
baptizaret; secùs verò, si plures partialiter con-
current ad aliquem baptizandum, ita ut unus
ablueret, & alter formam proferret; iste enim in
veritate dicere non posset, *Ego te baptizo*, sed ali-
quid falsum diceret.

CAPUT

2. Neque obest responsum Gregorij II. scriben-
tis Bonifacio, baptizatos à paganiis quibusdam ef-
fe rebaptizandos. Supponit enim ab illis, ut pote
mysteriorum fidei ignaris, non fuisse adhibita omnia
ad Sacramentum necessaria. Non obstat etiam